

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΗΝ 1 ΚΑΙ ΤΗΝ 15 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Συνδρομή έτησια προπληρωτέα: 'Εσωτερικού φρ. 7 (διά τους διδασκάλους φρ. 5) — 'Εξωτερικού φρ. χρ. 3 (διά τους διδασκάλους φρ. χρ. 5). — Αιτήσεις προς έγγραφην άπευθύνονται προς τον Έκδοτην Μ. Ι. Σαλίβερον διά συστημένης έπιστολής. — Συνδρομηταί απ' ενόσιας έγγραφονται εις τὰ καταστήματα Μ. Ι. Σαλίβερον. — Αι συνδρομαί άρχονται από 1 'Ιανουαρίου και είνε έτήσια.

Λ Ε Π Τ Α 30

Έν 'Αθήναις 1 Δεκεμβρίου 1903.

ΕΤΟΣ ΣΤ'—ΑΡ. 23

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

'Οδός Διδότου 24

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

'Οδός Σταδίου 30 — Λεωφόρος Πανεπιστημίου 22

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΥ 23^{ου} ΑΡΙΘΜΟΥ

Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ.
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.
ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ ΣΥΜΜΑΘΗΤΑΙ.

ΨΥΧΟΠΑΘΕΙΑΙ ΕΝ ΤΩ ΣΧΟΛΕΙΩ ὑπὸ Α. Η. Κουρτίδου.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΝΑΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ. — Χροναλογία σπουδαίων εφευρέσεων του 19ου αιώνας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ. — ΤΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ.

ΑΝΑΔΕΚΤΑ. — ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΓΝΩΜΑΙ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ : 'Υγιεινή των ποτών. — 'Εργατικότης εκατομμυριούχου. — 'Η παραγωγή του χαλκού. — Οι πόδες των Κινέζων. — 'Ο πληθυσμός του Λονδίνου. — Προστασία των πτηνών. — 'Η μακροζωία εν Βουλγαρία. — Πτώμα 15 αιώνων. — 'Ο νέος Πάπας. — Κολοσσαία διώρυξ. — 'Η πρώτη βαπτομηχανή.

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

'Από του προσεχούς 'Ιανουαρίου 1904, συμπληρουμένης εξετίας από της ίδρύσεως της 'Εθνικής 'Αγωγής, μεταβάλλονται οι όροι της εκδόσεως αυτής κατά τρόπον μέλλοντα να καταστήση ταύτην εφάμιλλον προς τὰ άριστα εκπαιδευτικά περιοδικά της άλλοδαπής και έτι μάλλον αξίαν της ύψηλής άποστολής της.

'Αντί του μέχρι τουδε μεγάλου διαστήλου σχήματος, καταδικαζομένου πανταχοῦ ως δυσχρήστου, καθιερούται τὸ 8^{ον} σχήμα των συνήθων βιβλίων.

'Αντί των δεκαπενθημέρων φυλλαδίων θα εκδίδωνται τεύχη μηνιαία εκ 48 σελίδων μετ' εξωφύλλου.

'Αντί του στιλπνοῦ λεπτοῦ χάρτου—επιβλαβούς εις τους οφθαλμούς, ιδίως κατά την νυκτερινήν ανάγνωσιν—ή εκτύπωσις θα γίνηται ἐπὶ παχέος αστιλιώτου χάρτου άφόγως καθαρά.

'Ὡς εκ της ευρύτητος του χώρου θα είνε δυνατή ή δημοσίευσις μακροτέρων πραγματειῶν και ή καθόλου ποικιλία των περιεχομένων.

Αί 8—10 τελευταία σελίδες εκάστου τεύχους, εκτυπούμεναι διά λεπτοτέρων στοιχείων, θα είνε αφιερωμένα εις την συστηματικήν επισκόπησιν της εν 'Ελλάδι, εν ταίς 'Ελληνικαίς χώραις και άπανταχοῦ του πεπολιτισμένου κόσμου εκπαιδευτικής κινήσεως.

'Επὶ τῇ συγκλήσει του 1^{ου} 'Ελληνικοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου και τῇ οργανώσει Σχολικῆς 'Εκθέσεως κατά τὸ προσεχές έαρ, ή 'Εθνική 'Αγωγή θα εκδώση έκτακτα ειδικά τεύχη ή παραρτήματα.

'Η έτησία συνδρομή διά την δευτέραν περίοδον της 'Εθνικῆς 'Αγωγῆς, άρχομένην από της 1ης 'Ιανουαρίου 1904, όρίζεται εις δραχμάς 6 εν 'Ελλάδι και φρ. χρ. 5 εν τῇ άλλοδαπῇ, διά πάντας εν γένει τους συνδρομητάς. 'Η δὲ τιμή εκάστου τεύχους όρίζεται εις λεπτά 60 διά την 'Ελλάδα και 50 εκατ. του χρ. φρ. διά την 'Αλλοδαπήν.

ΑΓΩΓΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Γράμματα, Ἐπιστήμαι, Τέχνη, Βιομηχανία.

Περὶ τοῦ ἀρτι ἀποθανόντος ἐν Ἰαρισίσι γνωστοῦ ἑλληνιστοῦ Αἰμιλίου Λεγρᾶνδ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ «Ἄστυ» ὁ κ. Α. Μηλιαράκης τὰ ἑξῆς :

Ὁ θάνατος τοῦ Αἰμιλίου Λεγρᾶνδ δύνανται νὰ θεωρηθῆ ὡς μεγίστη ἀπώλεια ἠθική διὰ τὴν φιλολογίαν καὶ ἱστορίαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Εἰργάσθη ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν περίπου περισυλλέγων πᾶν βιβλίον καὶ ἔγγραφο ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀρχείων, ἀναφερόμενον εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τοὺς λογίους Ἑλλήνας καὶ διδασκάλους τοῦ Γένους, τοὺς ἀκμάσαντας ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τοῦ Βυζαντίου. Εἶτα δὲ ἤρχισε δημοσιεύων τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν καὶ μελετῶν του, μεθ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζήλου ἀξιοθαυμάστου καὶ ἀκριβείας ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς.

Μνημονεῖω ἐνταῦθα τῶν σπουδαιότερων ἔργων του, διότι ἀπαρίθμησι πάντων εἶνε ἔργον εἰδικῶ βιογράφου τοῦ διαπερατοῦ τούτου ἀνδρός.

Ἐκ τῶν πρώτων δημοσιευμάτων αὐτοῦ εἶνε δύο σειραί, ὧν ἡ πρώτη σύγκειται ἐκ 19 τευχῶν, ἡ δευτέρα δὲ ἐξ 7 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Συλλογὴ μνημείων πρὸς σπουδὴν τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης», περιλαμβάνουσα ἔργα Ἑλλήνων λογίων τῶν παρελθουσῶν ἑκατονταετηρίδων καταλογόθεν γεγραμμένα ἢ καὶ εἰς στίχους. Ἐν τούτοις περιέλαβε καὶ τὴν γραμματικὴν τῆς δημόσιας ἑλληνικῆς διαλέκτου τοῦ Νικολάου Σοφριανοῦ, τοὺς χρησμούς Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, τὸ ποίημα τοῦ Πτωχοδόξου καὶ τὸ ἔπος τοῦ Βασιλείου Διγενεοῦ Ἀκρίτα, ὅπερ ἐξέδωκεν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἡμετέρου Κωνστ. Σάβα.

Εἶτα ἐδημοσίευσεν μεγάλην συλλογὴν δημοτικῶν ᾠμάτων καὶ πεζῶν εἰς 8 τόμους, περιλαβὼν ἐκδοθέντα ἑτάως καὶ ἀνεκδότα ποίηματα μετὰ σημειώσεων ἐπεξηγηματικῶν καὶ γαλλικῆς μεταφράσεως.

Ἔτερον ἔργον αὐτοῦ εἶνε ἡ ἔκδοσις τοῦ ποιήματος τοῦ «σισαρίου Δαπόντε, ἱστοροῦντος τὰ τοῦ τετραετοῦ πολέμου [1736—1739] ἐν ταῖς παριστιαῖς γῶραις, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐφημερίδες θακικαί».

Σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἱστορίαν προσήνεγκε καὶ διὰ τοῦ ἔργου του «Βιογραφικὰ σημειώσεις περὶ Ἰωάννου καὶ Θεοδώρου Ζυγομαλά» καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως 100 ἐπιστολῶν τοῦ Φραγκ Φιλέσσου, τῶν ἐπιστολῶν Μανουὴλ Παλαιολόγου καὶ τῶν δύο βιογραφιῶν τοῦ Ἰακώβου Βασιλείου Ἡρακλείδου ἀργοντος Σάμου, μαρκησίου Πάρου καὶ ἡγεμόνος Μοδαβίας.

Ἐν ἔτει 1890 ἀπέστειλεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἱστορικὴν Ἐταιρείαν ὀγκώδη φάκελλον ἀντιγράφων ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς Βιέννης ἀναφερομένων εἰς τὴν σύλληψιν, ἀνάκρισιν καὶ καταδίκην τοῦ μάρτυρος Ρήγα Βελεστινλή καὶ τῶν ὁπαδῶν του. Τὰ ἔγγραφα μεταφρασθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Π. Λάμπρου ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸν 3 τὸμον τοῦ δελτίου τῆς ἱστορικῆς ἑταιρείας μετὰ προλεγόμενων αὐτοῦ τοῦ Αἰμ. Λεγρᾶνδ.

Ἔτερα ἔργα μικρότερα εἶνε ἡ Ἐραία βιοσκοπούλα, ἐν κρητικῇ διαλέκτῳ τοῦ Νικολάου Δρυμνινοῦ μετὰ μακρῶν προλεγόμενων. Ἡ βιογραφία τοῦ ναοῦ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς ἰαμβικούς στίχους τοῦ Κωνστ. Ροδίου. Ἡ Γενεαλογία τῶν Μαυροκορδάτων. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μελετίου Πηγά πρὸ τῆς ἀναρρήσεως εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας. Ἀνεκδότος ἐπιστολή τοῦ Σταμάτη Ντεκαμλί (1641).

Τὸ σπουδαιότερον δὲ τῶν ἔργων του εἶνε ἡ ἑλληνική

βιβλιογραφία περιλαμβάνουσα ἐν 8 τόμοις ἐκ 500 σελίδων περίπου ἑκάστῳ, εἰς μέγα δὸν, τὰ ἐκδοθέντα βιβλία ὑπὸ λογίων Ἑλλήνων, ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος. Ἡ βιβλιογραφία αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο σειρῶν, ὧν οἱ μὲν πρώτοι 3 περιλαμβάνουσι τὰ ἐκδοθέντα βιβλία ἀπὸ τοῦ 1476—1550, οἱ δὲ λοιποὶ 5 τὰ ἀπὸ 1601—1700. Δὲν ἤρκεσθὲ δὲ ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ εἰς τὴν ἀναγραφὴν μόνον τῶν τίτλων τῶν βιβλίων, τῶν βιβλιοθηκῶν ἐνθα εὕρισκονται τὰ σπανιότερα ἢ μοναδικά, ἀλλ' ἐξιστορεῖ τὸν βίον τῶν συγγραφέων, δημοσιεύει ἀνεκδότους ἐπιστολάς ἰδίως τῶν φυγάδων ἐκ Βυζαντίου Ἑλλήνων μετὰ τὴν ἄλωσιν καὶ ἄλλων διδασκάλων τῆς τουρκοκρατουμένης Ἑλλάδος, παρενείρων ἔτι ἱστορικὰς καὶ βιβλιογραφικὰς σημειώσεις, ἀξίας πολλοῦ λόγου. Τὸ μέγα τοῦτο ἔργον μένει ἡμιτελές, ὡς πρὸς τὰ μετὰ τὴν 17ην ἑκατονταετηρίδα ἔτη ἕνεκα τοῦ θανάτου.

Ἔτερον ἔργον, ὅπερ ἀφῆκεν ἡμιτελές ἐκδοθέντος τοῦ α' τόμου τῷ 1897, εἶνε ἡ δημοσίευσις τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῆς «Περιγραφῆς τῶν ἐλληνικῶν νήσων τοῦ Χριστοφοροῦ Βουονδελμόντη, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἀρχαιότερος τῶν Εὐρωπαϊκῶν περιηγητῶν (1492) εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας, γράψας τὴν περιήγησίν του ἐν λατινικῇ γλώσσῃ τῶν χρόνων τῆς παρακμῆς αὐτῆς. Ὁ ἐκδοθεὶς α' τόμος περιέχει τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν ἀγνωστοῦ μεταφραστοῦ τοῦ μέσου αἰῶνος, τὸ λατινικὸν κείμενον τοῦ Βουονδελμόντη καὶ τὴν περιγραφὴν τῆς Κρήτης ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Εἰς τὸν β' τόμον ἐπρόκειτο νὰ περιλάβῃ σημειώσεις γεωγραφικὰς καὶ ἱστορικὰς καὶ γλωσσικὰς πρόσκατάληψιν τοῦ κειμένου.

Γνωρίζομεν δ' ὅτι ὁ μεταστάς ἀφῆκεν ἔτι πολλὰ ἄλλα ἔργα ἀνεκδότα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν νεῶν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἱστορίας, πορίσματα τῶν πολυετῶν αὐτοῦ ἐργασιῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Εὐρώπης. Τελευταίον εἶχε καταρτίσει συλλογὴν ἐκ χιλιάδων τίτλων βιβλίων γραφέντων ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Ἑπτανησίων καὶ τυπωθέντων ἐν Ἑπτανήσῳ ἢ καὶ ἀλλοῦ, συμπεριλαμβάνων ἐν τοῖς τίτλοις καὶ αὐτὰ τὰ μονόφυλλα ἔτι δημοσιεύματα τὰ διςέλιδα ἢ μονοσέλιδα.

Πλὴν τῶν ἰδιαίτερον τούτων μελετῶν του ὁ ἀείδωμος Λεγρᾶνδ ἐδίδασκεν ὡς καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν τῶν Παρισίων τὴν νεοελληνικὴν, ἣν ἐγνώριζε κάλλιστα ἐν πάσαις ταῖς διαλέκτοις αὐτῆς. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν ἡλικίᾳ 61 ἐτῶν τῇ 15 Νοεμβρίου. Ἦτο μέλος πολλῶν φιλολογικῶν ἀκαδημιῶν καὶ τετιμημένος πρὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ παρασῆμου τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος.

Ἡ ἐργασία τοῦ ἀνδρός τούτου ὑπῆρξε μεγίστη ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ πᾶν ὅτι ἑλληνικὸν ἐμπνεόμενος ἤγειρε διὰ τῆς φιλοπονίας του ἀγῆρατον κολοσσαῖον μνημεῖον, τὸ κάλλιστον ὅπερ θέλει διατηρήσει ἀγῆρατον τὴν μνήμην αὐτοῦ εἰς τοὺς περὶ τὴν νεωτέραν φιλολογίαν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος διατρίβοντας, ἰδιαίτερον δὲ παρ' ἡμῖν τοῖς Ἑλλήσι.

— Κατὰ τὸ σύνθημα ἐγένετο καὶ ἐφέτος ἡ πρώτη συνεδρίασις τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τοῦ Βίγκελμαν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Παρήσαν ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ ὁ πρίγκιψ Νικόλαος, ἔπαν τὸ ἐνταῦθα διπλωματικὸν σῶμα, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Φαρμακόπουλος, ὁ κ. Δεληγεώργης, οἱ πρόην ὑπουργοὶ κ. Τσιανταφυλλάκος, Ζυγομαλάς, Στάης καὶ Μανέτας, οἱ διευθύνται καὶ τὰ μέλη τῶν ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Εὐταξίας, ὁ κ. Δραγούμης, οἱ ἡμέτεροι ἀρχαιολογοὶ, πολλοὶ τῶν

καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι λόγιοι. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου κ. Δαῖρπελὸ ἐμνήσθη κατὰ πρότον τοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπισυνδάντος θανάτου τοῦ πρόην διευθυντοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου καθηγητοῦ Καίλερ, τοῦ Μόμσεν, ὅστις διαρκῶς ἦτο μέλος τῆς ἐν Βερολίνῳ κεντρικῆς διευθύνσεως τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἑταίρων καὶ συνεργατῶν τοῦ Ἰνστιτούτου πρὸν Πρωτ. Ἐξέβηκεν ἀκολουθῶν τὰς διαφορὰς ἐργασίας τοῦ Ἰνστιτούτου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διατρίψας ἰδίως περὶ τὰς ἐν Περγάμῳ καὶ ἐν Ἀσπυράδι ἀνασκαφάς, περὶ ὧν ἐπεφυλάχθη νὰ ἐμιλήσῃ εἰδικῶς ἐν προσεχῇ συνεδρίᾳ τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἐμνήσθη δι' ὀλίγων τῶν ἐν Κω ἐνεργουμένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐρτσον, δι' ὧν ἀπεκαλύφθη τὸ περίφημον ἐκεῖ Ἀσκληπιεῖον. Τέλος ἐξέβηκε τὰ πορίσματα τῶν ὑπὸ τῶν κ. Βεγγανὸ ἐνεργουμένων ἀνασκαφῶν ἐν Μιλήτῳ. Ἀκολουθῶν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ γενικὸς ἑφορος τῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καθβαδίας καὶ εἶπεν ἐν πρώτοις τινὰ περὶ Βίγκελμαν, ὅστις ὄχι μόνον ἱδρυτῆς τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ πρὸ ἀγγελοῦ τῆς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους διὰ τῆς ἐκτελέσεως μεγάλων καὶ συστηματικῶν ἀνασκαφῶν παραχρῆστῆς νέας ἐποχῆς τῆς ἐπιστήμης τῆς ἀρχαιολογίας. Ἀκολουθῶν ἐμίλησε περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἡμῶν Ἐταιρείας ἐνεργουμένων ἀνασκαφῶν τοῦ Ἡραίου τῆς Σάμου καὶ ἐπέδειξε σχέδιον τοῦ ναοῦ, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε πορίσματα τῶν ἀνασκαφῶν. Ὁ ναὸς οὗτος, εἶπεν, ἦτο ἐπιφανέστατος τῶν κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ναῶν καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῶν Ἰωνῶν, ἦτο δὲ ὁ μέγιστος τῶν ναῶν τῆς ἀρχαιότητος καὶ, ὡς ἀπέδειξεν, ὁ ἀρχαιότερος τῶν κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μεγάλων ναῶν, ἀρχαιότερος καὶ αὐτοῦ τοῦ περιφήμου Ἀρτεμῖσιου τῆς Ἐφέσου. Ἦτο ναὸς διςπερὶ καὶ εἶχε κατὰ μὲν τὰς μακρὰς πλευρὰς 24 κίονας, κατὰ δὲ τὰς μικρὰς ὀκτώ. Παράβαλόν τὸν ναὸν τοῦτον πρὸς τὸν ἐν Ἐφέσῳ, εὗρε μέγας ὁμοιότητας πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν θεμελιῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἄνωσιν ἀπόστασιν τῶν κίωνων. Τελευταίον δὲ ἐμίλησε περὶ δύο κιονοκράνων τοῦ ναοῦ εὐρεθέντων ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι τὰ κιονοκράνα ταῦτα εἶνε δωρικοῦ ρυθμοῦ καὶ οὐχὶ ἰωνικοῦ, ὡς ἐπιστεύετο. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν ἐμίλησε περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ δωρικοῦ καὶ ἰωνικοῦ ρυθμοῦ καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ἐν τοῖς παλαιότατοις οἰκοδομήμασι τοῖς κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐγένετο χρῆσις μορφῶν δωρικοῦ ρυθμοῦ, διότι πολλὰ τῶν μορφῶν, αἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν ἐπικληθέντα δωρικὸν ρυθμὸν ἦσαν ἤδη ἐν χρήσει κατὰ τοὺς μυκηναίους χρόνους. Οἱ ἑλληνικοὶ λαοὶ ἄρα οἱ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μεταναστεύσαντες κατ' ἀκολουθίαν τῆς καθόδου τῶν Δωριεῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐγνώρισαν τὰς ἀρχιτεκτονικὰς ἐκείνας μορφὰς, αἵτινες ὕστερον ἀπεκλήθησαν δωρικαί. Εὐνόητον ἄρα εἶνε ὅτι ἐν τοῖς ἀρχαιότεροις οἰκοδομήμασι μετεχειρίζοντο καὶ τοιαύτας δωρικὰς μορφὰς, μέχρις οὗ ἐγκαταλιπόντες αὐτὰς σὺν τῷ χρόνῳ ἀπομιμηθέντες καὶ συστηματοποιήσαντες ἄλλας μορφὰς. Ἦς ἐγνώρισαν τὸ πρώτον ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀνεπτύξαν τὸν ἐπικληθέντα ἰωνικὸν ρυθμὸν. Διὰ τοῦτο ὑπεστήριξεν ὅτι τὸ κιονοκράνον τοῦ Ἡραίου δὲν εἶχε τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸν ἰωνικὸν ρυθμὸν ἔλικα, ἀλλὰ εἶχε ἴσως ἄβακα, ἦτο δηλ. μᾶλλον δωρικόν, ἐνῷ ἡ βάσις τοῦ κίονος εἶνε μᾶλλον ἰωνική. Τοιοῦτος περὶ οὗ θὰ ἦτο ὁ ἀρχαιότερος ρυθμὸς κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν οἰκοδομημάτων μέχρις οὗ ἐπὶ τοῦ ἐχίνου τοῦ κιονοκράνου, σμικρυνθέντος κατὰ τὸ ὕψος, ἐπετέθη ἔλιξ καὶ οὕτως ἀνεπτύχθη τὸ ἰωνικὸν κιονοκράνον.

— Ὁ ἐν Βερολίνῳ ἡμέτερος Γενικὸς Πρόξενος κ. Ἀνδρῆσεν ἀπέστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τὴν ἐπομένην ἔχθεσιν περὶ τῆς ἐν Γερμανίᾳ εἰσαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων. Ἡ ἀξία τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1901 εἰσαχθέντων ἐκ Γερμανίας εἰς Ἑλλάδα ἐμπορευμάτων ἀνῆλθεν εἰς 6.900.000 μάρκα, τὸ δὲ 1902 εἰς 6.500.000 μάρκα. Ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τὴν ἐκ Γερμανίας εἰσαγωγὴν, ἣτις ἠλαττώθη κατὰ τι, ἡ ἐξ Ἑλλάδος εἰς Γερμανίαν ηὔξθη, διότι ἐνῷ τὸ 1901 εἶχεν ἀνέλθῃ εἰς 9.200.000 μάρκα, τὸ 1902 ἀνῆλθεν εἰς 11.700.000 μάρκα. Ἐκ τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων τὸ μᾶλλον διαδομένον εἶνε ἡ κορινθιακὴ σταφίς, τῆς ὁποίας εἰσάγεται κατ' ἔτος ποσὸν 225.000 χιλιόγραμμων ἀξίας περὶ τὰ 3.700.000 μαρκῶν. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὔξθη σημαντικῶς ἡ ποσότης τῆς εἰσαγομένης σταφίδος, δὲν παρετηρήθη ὅμως τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν τιμὴν αὐτῆς, διότι ἐμειώθη αὕτη. Ἐκ τῆς σταφίδος κυρίως ζήτησις ὑπάρχει τῆς «καλῆς» τῆς Ἀμαλιάδος καὶ τῆς «Βοστίσης», τῆς ὁποίας ἡ τιμὴ ἀνῆλθε μέχρι 32 μαρκῶν τὰ 50 χιλιόγραμμα. Κατὰ δεύτερον λόγον ἐρχονται αἱ ποιοτικὲς τῶν Φιλιατρῶν καὶ αἱ τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ κυμαίνεται μετὰ 10—13 μαρκῶν τὰ 50 χιλιόγραμμα. Αἱ τιμαὶ αὗται εἶνε διὰ σταφίδας παραδοτέας εἰς Ἀμβούρου τῶν παραληπτῶν ἐπιβαρυνόμενων μόνον μετὰ τὰ εἰσαγωγικὰ τέλη. Ἐν τέλει τοῦ περὶ σταφίδος κεφαλαίου ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ κ. Ἀνδρῆσεν εὐφρῆμος μνεῖα γίνεται τῆς Σταφιδικῆς ἑταιρείας. Ἦτις ἀρκούντως συντέλεσε διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἐμπορίας τῆς σταφίδος. Τὸ ἐμπόριον τῶν σπόγγων, ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἀναφέρει ὁ κ. Πρόξενος, ἠλαττώθη, ἕνεκα συναγωνισμοῦ μετὰ τοὺς ἀμερικανικοὺς σπόγγους, οἵτινες ἂν καὶ ποιοτικῶς ἀσυγκρίτως κατωτέρως τῶν ἑλληνικῶν καταναλίσκονται ὅμως περισσώτερον διὰ τὸ εὐτελές τῆς ἀξίας των. Μεγάλῃν διάδοσιν δύνανται νὰ ἔχουν, προσθέσει ἐν τῷ περὶ καπνῶν κεφαλαίῳ τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Ἀνδρῆσεν, τὰ ἑλληνικὰ καπνὰ, ἀρκεῖ οἱ ἀποστολεῖς νὰ περιποιῶνται καλύτερον αὐτὰ καὶ νὰ προσπαθήσων νὰ βελτιώσων τὴν γέυσιν τῶν ἀποστελλομένων καπνῶν, ὡστε νὰ μὴ εἶνε αὕτη ξηρὰ, ὅπως τῶρα, ἀλλὰ νὰ προσμοιᾷζῃ ὅπως δὴποτε μετὰ τῶν τουρκικῶν καπνῶν, τὰ ὁποῖα δυσκόλως θὰ εἰσάγονται τότε, ἕνεκα τῆς μεγάλης τιμῆς των. Τὰ εἰσαγόμενα νῦν ἑλληνικὰ καπνὰ εἶνε κατωτέρως ποιοτικῶς, τὰ ἀναμιγνύουσι δὲ μετὰ τῶν τουρκικῶν, ὅπως μειῶται ἡ τιμὴ αὐτῶν καὶ καθίστανται ἐπομένως προσιτὰ εἰς τὰς γερμανικὰς ἀγοράς. Μεγάλως ἤθελε συντελέσει, ἀναφέρει ὁ κ. Ἀνδρῆσεν ἐν τῇ ἐκθέσει του, ἡ σύστασις ἑλληνικῆς σιγαροποιητικῆς ἑταιρείας, ἣτις νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἑλληνικῶν καπνῶν καὶ σιγαρέτων εἰς τὴν Γερμανίαν, τὰ ὁποῖα δύνανται, ἐὰν βελτιωθῶν, νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τὰ τουρκικὰ. Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ἑλληνικῶν οἴνων εἰς τὴν Γερμανίαν μένει στάσιμος, διότι πλείστα καταστήματα τῆς Σάμου καὶ Σμύρνης ἀπομιμνύονται τοὺς ἑλληνικοὺς οἴνους ἢ εἰσάγουσι ἄλλους οἴνους, τοὺς ὁποίους διακηρύττουσι ὡς ἑλληνικοὺς. Ἐνεκα τούτου λοιπὸν τοῦ μὴ ἐντίμου συναγωνισμοῦ (εἶνε ἡ ἐν τῇ ἐκθέσει φράσις) οἱ καθαροὶ ἑλληνικοὶ οἴνοι, ὡς ἀκριβώτεροι, δὲν καταναλίσκονται εὐκόλως προτιμωμένων τῶν σαματικῶν καὶ ἄλλων ἐκ τῆς Μικρῆς Ἀσίας μερῶν. Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ἑλληνικῶν μαρμάρων, χάρις εἰς τὴν ὑψηλὴν προστασίαν, τῆς ὁποίας τυγχάνουν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, αὐξάνει ὀσημέραι, ἰδίᾳ τὰ μαρμάρων τῆς Πεντέλης καὶ τῆς Σκύρου. Ἐκτός τῆς κατασκευῆς πλείστων ἰδιωτικῶν μνημείων ἐκ μαρμάρων ἑλληνικῶν ἐν Γερμανίᾳ μέχρι τοῦδε ὑπάρχουν ἐκ Πεν-

τελούς του μαρμάρου τὰ ἐξῆς ἀγάλματα: Τῆς Αὐτοκρατείας Φρειδερίκου, τοῦ Βάγνερ, τοῦ Βεσετόβεν, τοῦ Σίλλερ καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α'.

Α'. ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Συνήλθε τὴν 24 Νοεμβρίου εἰς συνεδρίασιν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου καὶ τῆς Σχολικῆς Ἐκθέσεως. Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίασεως ἀνεγνώσθη ἐγγράφον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ ἐγγράφου ἔχει οὕτω.

«Μετ' εὐφρασεως ἐδεξάμεθα τὴν ὑμετέραν ἀνακοίνωσιν περὶ τοῦ συγκροτηθησομένου ἐν Ἀθήναις α' Ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου, οὗ ἐπίσης ἐλάβομεν καὶ ἐνδιαφερόντως εἶδομεν τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐργασιῶν καὶ τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ. Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἔχουσα δικαιοματικῶς ἐκ καθήκοντος ἐκκλησιαστικοῦ καὶ κοινοτικοῦ ἔθνικοῦ αὐτῇ ἐπιβεβλημένου καὶ τὴν φροντίδα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἴκουμενικοῦ θρόνου, οἶκοθέν τε συνεχῶς ὑπὸ μελέτην τίθησιν ἐν τοῖς ἀρμοδίοις σώμασι καὶ ταῖς ἐπιτροπαῖς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, καὶ σύντονον στρέφει τὴν προσοχὴν πρὸς τὰς ἀλλαγὰς περὶ τούτων ἐμβριθεῖς ἐρεῦνας, θερμὸν διατρέφουσα πόθον ἰδεῖν βελτιουμένας τὰς διδακτικὰς μεθόδους οὕτως, ὥστε ἐκ παραλλήλου ἐπιμέλεισθαι τῆς τε κατὰ τὰ πρότυπα τῶν ἀρχαίων σαφῶν καὶ διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος πνευματικῆς μορφώσεως, τῆς τε κατὰ Χριστὸν ἠθικῆς διαπλάσεως καὶ τῆς κατὰ τὰς ἀξιώσεις τοῦ πρακτικοῦ βίου ἐνασκήσεως. Ὅθεν ἡδέως ἐγνώμεν τὸ πρόγραμμα τοῦ μελετωμένου ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου, ἐξ οὗ ἀπεκδεχόμεθα καὶ ἐγκαρδίως εὐχόμεθα πορίσματα ἀγαθὰ καὶ ἐπίδρασιν ἀνύσιμον πρὸς τὴν ποθουμένην βελτίωσιν. Ἰδίᾳ δὲ τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἐκ συνεδρίου εὐσεβῶν καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν προσδοκῶμεν ἐξαιρετικὴν πρόνοιαν περὶ τῆς θρησκευτικῆς μορφώσεως τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων, θεωροῦντες τὴν θρησκευτικὴν βάσιν τῆς ἀληθοῦς παιδαγωγίας. Εὐλογοῦντες τοίνυν ὡς κοινωφελὲς τὸ ἔργον, ὅπερ φιλότιμοι ἄνδρες προέθεντο, εὐχόμεθα ἐκ ψυχῆς πλήρη τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦμένου».

Κατόπιν ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Βερολίῳ Πρέσβεως κ. Ραγκαβῆ, ἀγγέλλοντος ὅτι προθύμως θὰ μετέσχουσιν ἐκεῖθεν τῆς ἐκθέσεως ἱκανοὶ ἐκθέται. Τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν θὰ διευκολύνη μεγάλως ἡ προσφορὰ τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ Ὑπο-

προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Κράους ἀναδεχθέντος τὴν εἰς χεῖρας του συγκέντρωσιν ὄλων τῶν γερμανικῶν ἐκθεμάτων καὶ τὴν δωρεὰν ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς Ἀθήνας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων «Λεβάντ-Λίνις».

Πρὸς τὸν κ. Κράους ἐξέφρασεν ἤδη τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ ὀνόματος αὐτῆς τὰς δεούσας εὐχαριστίας.

Δι' ἑτέρας ἐπιστολῆς ὁ κ. Ραγκαβῆς ἀγγέλλει τὴν ἐκ μέρους δύο μεγάλων ἐκδοτικῶν καταστημάτων τῆς Ἀιδελβέργης ἀποστολὴν μεγάλης καὶ πολυτίμου συλλογῆς βιβλίων εἰς τὴν Ἐκθεσιν, τῇ φιλοτίμῳ ἐνεργείᾳ τοῦ ἐκεῖ Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Τούνα, ὅστις ἐλπίζει προσέτι ὅτι οἱ ἐκθέται οὗτοι θὰ δωρήσῃσι μετὰ τὴν λήξιν τῆς Ἐκθέσεως τὰ βιβλία τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ πρὸς τὸν κ. Τούναν ἐξέφρασε τὸ Γραφεῖον τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν εἰς ἀπάντησιν τῆς αἰτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διεβίβασε κατάστασιν μαρτυροῦσαν τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κληρωτῶν τοῦ Ναυτικοῦ.

Εἶτα ἀνεκοινώθησαν τὰ ἐξῆς: Ἐκ μέρους τῆς Ἀνωτάτης Ἐποπτείας τῶν σχολείων τῆς Κύπρου ἐλήφθη ἐγγράφον, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι θέλει ληφθῆ ἡ δέουσα μέριμνα περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ Συνέδριον καὶ τὴν Ἐκθεσιν.

Μετὰ τὴν ἐταιρείαν τῶν σιδηροδρόμων Πελοποννήσου καὶ δύο ἄλλαι σιδηροδρομικαὶ ἐταιρεῖαι, τῆς Θεσσαλίας τῆς Β. Δ. Ἑλλάδος, ἐδήλωσαν ὅτι ἐκπίπτουν κατὰ 50 0)0 τὴν τιμὴν τῶν εἰσιτηρίων διὰ τὰ μέλη καὶ τὰ κόμιστρα διὰ τὰ ἐκθέματα τῆς Σχολικῆς Ἐκθέσεως. Ὅμοιαν ἐκπτώσιν εἰς τοὺς νύλους παρέχει καὶ ἡ ἀτμοπλοία Τζών-Μάκ-Δούαλ καὶ Βάρβουρ καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἀστὴρ» κ. Παπαλεονάρδου. Περὶ τῶν λοιπῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιρειῶν δὲν ἐλήφθησαν εἰσέτι ἀπαντήσεις.

Εἰς τὴν Ἐκθεσιν ἐδήλωσεν ὅτι θὰ μετέσχῃ ἐκ Κρέιλ τῆς Γαλλίας ὁ ἐκεῖ ἰδρυτὴς ἐνὸς προτύπου βιομηχανικοῦ καὶ ἐργατικοῦ Σχολείου κ. Σομασκὸ διὰ τῆς ἀποστολῆς μεγάλων φωτογραφιῶν τοῦ ἰδρύματος καὶ διαφόρων πινάκων. Τὸ ἴδρυμα τοῦτο διὰ τῶν ἐκθεμάτων του ἐθαυμάσθη εἰς τὴν Διεθνή Ἐκθεσιν τοῦ 1900.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας τοῦ Βελγίου τῇ εὐμενεῖ συστάσει τοῦ ἐν Ἀθήναις πρέσβεως κ. Γκιγιόμ, θ' ἀποστείλῃ διάφορα δημοσιεύματά του εἰς τὴν Ἐκθεσιν.

Ἡ δὲ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως Γραμματεία τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐζήτησε 50 ἐντύπους ἐγκυκλίου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως διανεῖμῃ ταύτας εἰς τὰς ὑπ' αὐτὴν Ἀρχάς.